

1.7 Workshop Professioneel verschoningsrecht: procedure inbeslagneming verschoningsgerechtigden

Donderdag 15 oktober 2015

Tweede Congres Modernisering Wetboek van Strafvordering

De Rijtuigenloods, Amersfoort

Het professioneel verschoningsrecht, bedoeld in artikel 218 Sv, was ook tijdens het eerste congres Modernisering Wetboek van Strafvordering in **juni 2014** onderwerp van een workshop. Onder voorzitterschap van prof. mr. Th. A. de Roos werd destijds allereerst gediscussieerd over het codificeren van de mogelijkheden om dit verschoningsrecht te 'doorbreken'. Uit de jurisprudentie van de Hoge Raad volgt, dat het verschoningsrecht ex 218 Sv in zoverre niet absoluut is dat zich zeer uitzonderlijke omstandigheden laten denken waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt moet prevaleren boven het belang van het verschoningsrecht. De meerderheid van de deelnemers aan de workshop van vorig jaar was voor het codificeren van de 'doorbreking'. In het verlengde daarvan werd met elkaar gesproken over de mogelijkheden van toetsing in het kader van het professioneel verschoningsrecht. In hoeverre moet worden getoetst of een beroep op het verschoningsrecht terecht wordt gedaan en hoe en wie toetst of er sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden?

Mede aan de hand van de nuttige uitkomsten van het congres 2014 is de directie Wetgeving en Juridische Zaken van het ministerie het afgelopen jaar met dit onderwerp verder gegaan. Er zijn verschillende bijeenkomsten belegd over dit onderwerp. Dit alles zal leiden tot een wetsvoorstel waarin een nieuwe regeling van het verschoningsrecht is opgenomen. Voor de laatste stand van zaken wordt verwezen naar de recent aan de Tweede Kamer gestuurde Contourennota (Kamerstukken I 2015/16, 33 750 VI, AF).

Tijdens de **workshop van 15 oktober 2015** zal verder worden gegaan met een ander aspect van het verschoningsrecht. Dat betreft de procedure bij inbeslagneming van stukken waarvan de inhoud mogelijk onder het verschoningsrecht valt.

Het uitgangspunt voor de discussie in de workshop is het huidige **artikel 98 Sv**, dat luidt als volgt:

- 1. Bij personen met bevoegdheid tot verschooning, als bedoeld bij artikel 218, worden, tenzij met hunne toestemming, niet in beslag genomen brieven of andere geschriften, tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt. De rechter-commissaris is bevoegd ter zake te beslissen.*
- 2. Indien de persoon met bevoegdheid tot verschooning bezwaar maakt tegen de inbeslagneming van brieven of andere geschriften omdat zijn plicht tot geheimhouding zich daartoe uitstrekt, wordt niet*

tot kennisneming overgegaan dan nadat de rechter-commissaris daarover heeft bepaald.

3. De rechter-commissaris die beslist dat inbeslagneming is toegestaan, deelt de persoon met bevoegdheid tot verschoning mede dat tegen zijn beslissing beklag open staat bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd en tevens dat niet tot kennisneming wordt overgegaan dan nadat onherroepelijk over het beklag is beslist.

4. Tegen de beschikking van de rechter-commissaris kan de persoon met bevoegdheid tot verschoning binnen veertien dagen na de betekening daarvan een klaagschrift indienen bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd. Artikel 552a is van toepassing.

5. Een doorzoeking vindt bij zodanige personen, tenzij met hun toestemming, alleen plaats voor zover het zonder schending van het stands-, beroeps- of ambtsgeheim kan geschieden, en strekt zich niet uit tot andere brieven of geschriften dan die welke het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan gediend hebben.

Op 15 oktober zal onder leiding van voorzitter prof. mr. P.A.M. Mevis en in aanwezigheid van de behandelend wetgevingsjuristen van het ministerie van Veiligheid en Justitie gediscussieerd worden over de procedure die moet worden gevolgd indien sprake is van inbeslagneming van stukken waarvan de inhoud mogelijk onder het verschoningsrecht ex 218 Sv vallen. In het kader van de modernisering wordt bekeken of er mogelijkheden zijn om de huidige procedure te verbeteren en verduidelijken. Ten behoeve van deze workshop willen wij een aantal van deze mogelijke verbetermogelijkheden met u bespreken.

De volgende punten zullen aan de orde komen:

- **De rol van de vertegenwoordiger van de beroepsgroep**

In de praktijk komt het al voor dat de vertegenwoordiger van de beroepsgroep (bijvoorbeeld de Deken of de Ringvoorzitter) gevraagd wordt om advies over de vraag of (de inhoud van) bepaalde stukken onder het verschoningsrecht vallen, dan wel of de vertegenwoordiger meent dat sprake is zeer uitzonderlijke omstandigheden die moeten leiden tot een doorbreking van het verschoningsrecht.

Tijdens de workshop zal worden besproken of het wenselijk is dat dit advies een verplichtend karakter krijgt, in die zin dat de rechter-commissaris dit advies verplicht moet inwinnen alvorens hij beslist over de vraag of de stukken beschermd worden door het verschoningsrecht. Graag leggen wij de deelnemers de volgende vragen voor:

- Is het wenselijk dat het advies van de vertegenwoordiger van de beroepsgroep een meer verplichtend karakter krijgt?

- Zo ja, moet dit advies dan in alle gevallen verplicht zijn? Of zijn er ook gevallen waarin het advies niet verplicht hoeft te worden gevraagd?

- **De kring van beslagenen**

Het huidige artikel 98 Sv beperkt zich tot “*bij* personen met bevoegdheid tot verschoning als bedoeld in 218”. Uit de jurisprudentie volgt dat deze procedure ook van toepassing is in gevallen waarin bijvoorbeeld verschoningsgerechtigde stukken bij de cliënt in beslag worden genomen. Daarnaast geldt de regeling van het afgeleid verschoningsrecht. Stukken die zich bijvoorbeeld onder de secretaresse van de verschoningsgerechtigde bevinden, vallen eveneens onder het bereik van artikel 98 Sv.

Bekeken wordt of de procedure uit het huidige artikel 98 Sv eveneens van toepassing moet zijn op verschoningsgerechtigde stukken die zich niet bij de verschoningsgerechtigde bevinden, maar bij anderen. Daarbij speelt de vraag of, indien deze procedure op meer gevallen van toepassing wordt verklaard, er dan ook een grens moet worden getrokken. En zo ja, waar deze grens dan ligt. Graag leggen wij de deelnemers de volgende vragen voor:

- Moet de regeling van artikel 98 Sv expliciet en in de wet uitgebreid worden naar stukken die bij andere dan verschoningsgerechtigde zelf worden aangetroffen?
- Indien de wettelijke regeling uitgebreid moet worden, tot welke anderen dan? De cliënt of patiënt? Personen die door de verschoningsgerechtigde zijn ingeschakeld om hem te helpen? Andere derden?
- Wanneer zijn de stukken dusdanig *ver* van de verschoningsgerechtigden (of zijn cliënt/patiënt) aangetroffen dat kan worden gesteld dat de geheimhouding is opgegeven?